

Svar på skriftligt spörsmål SSS 200/2023 rd

Svar på skriftligt spörsmål om den sociala tryggheten för idrottsutövare

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 200/2023 rd undertecknat av riksdagsledamot Timo Furuholm /vänst:

Hur ämnar regeringen trygga idrottarnas utkomst och ett rättvist bemötande i fråga om utkomstskyddet för arbetslösa samt beakta idrottarnas ställning i reformen av den sociala tryggheten?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Idrottare har rätt till grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd på nästan samma villkor som andra arbetslösa arbetssökande. Idrottsverksamheten är en av de branscher där arbetstidsarrangemangen är ovanliga och för vilken det har föreskrivits ett undantag gällande intjänande av arbetsvillkor. En idrottsutövare har dock inte rätt till inkomstrelaterad dagpenning för löntagare på grund av att han eller hon har varit sysselsatt som idrottsutövare, eftersom arbetslöshetsförsäkringspremier inte tas ut på den lön som betalas till idrottsutövaren och arbete som utförs som idrottsutövare inte betraktas som arbete som intjänar löntagarens arbetsvillkor. Idrottsverksamhet uppfyller inte heller alltid kännetecknen för ett anställningsförhållande. Individuella idrottsutövare som är företagare kan även i dag i vissa fall ansluta sig till en arbetslöshetskassa som försäkrar företagare och få inkomstrelaterad dagpenning.

En persons arbete bedöms i systemet med utkomstskydd för arbetslösa enligt bestämmelserna om löntagare eller företagare i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Enligt lagen om pension för företagare avses med företagare bland annat en person som utför förvärvsarbete utan att härvid stå i arbetsavtalsförhållande eller i tjänsteförhållande. En sådan person betraktas också som företagare i systemet med utkomstskydd för arbetslösa. Om det inte är fråga om arbete som utförts i ett arbets- eller tjänsteförhållande eller som företagare, bedöms arbetet enligt bestämmelserna om sysselsättning i så kallat eget arbete enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Bestämmelserna om sysselsättning i eget arbete i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är mycket likartade med bestämmelserna gällande företagare.

Enbart det faktum att en arbetssökande anses vara sysselsatt som företagare eller i eget arbete utgör inget hinder för att få arbetslöshetsförmån. Om den arbetsmängd som företagsverksamheten

eller det egna arbetet kräver är så stor att den utgör ett hinder för att ta emot heltidsarbete, utgör sysselsättningen huvudsyssla och det bildas ingen rätt till arbetslöshetsförmån. Om sysselsättningen är en bisyssla kan arbetslöshetsförmånen betalas jämkad, det vill säga den arbetssökandes eventuella arbetsinkomster beaktas i beloppet av den förmån som betalas ut.

Upprätthållandet av den arbetssökandes yrkesskicklighet bidrar till senare möjligheter att få arbete och påverkar inte rätten att få arbetslöshetsförmån. Vid bedömningen av huruvida en professionell idrottsutövares verksamhet är huvudsyssla eller bisyssla beaktas bland annat innehållet i idrottarens arbetsavtal eller i något annat så kallat idrottsavtal. I fråga om professionella idrottsutövare bör man också beakta att utkomstskyddet för arbetslösa inte är avsett för att trygga utkomsten under praktiktiden. Detta är en annan sak än det normala upprätthållandet av yrkesskicklighet under arbetslösheten.

Frågor som gäller idrottsutövarnas utkomstskydd har under de senaste åren dryftats i arbetet som utförts i kommittén för social trygghet och i underarbetsgruppen för utkomstskydd och utbildning för idrottare, som lyder under det idrottspolitiska samordningsorganet (LIPOKO). Kommittén för social trygghet föreslog i sitt mellanbetänkande att frågor som gäller idrottarnas utkomstskydd för arbetslösa borde bedömas som en del av utvecklingsarbetet i anslutning till bedömningen av företagsverksamhet och sysselsättning i eget arbete på heltid och som bisyssla.

Regeringen har i sitt program förbundit sig att åtgärda bristerna i idrottsutövarnas social-, arbetslöshets- och pensionsskydd. Det är ännu för tidigt att ta ställning till de metoder som används för att fullfölja regeringsprogrammets mål. Syftet är dock inte heller i fortsättningen att socialskyddet ska bli en förmån som ersätter lön, arvoden eller till exempel stipendier

Helsingfors 1.12.2023

Arbetsminister Arto Satonen